

man tager den hele Masse, som Staten skal udgive, tværtimod vil erholde en større samlet Indtægt end tidligere — det er muligt, at dette vil vise sig, og at den hele Frygt, som sagt, er ugrundet; men det er ganske vist, at Frygten er tilstede, at Modstanden er stærk, og der maa være Grund for Regjeringen og Rigsdagen til, naar de overhovedet vilde reformere de kirkelige Forhold, da at tage denne Frygt og Modstand i Betragtning. Hvad er det nu, der er sseet her? Er det et Forslag, der vil for Fremtiden albeles afgjøre det foreliggende Spørgsmaal? Jeg kan ikke see det. Der vindes for Rigsdagen noget meget Betydeligt. Man har fordret Kirkens Indtægter opførte i Finantsloven, men dette er ugjørligt, da man ikke kan opføre de Indtægter, der ikke gaae igjennem Statskassen; det har Grundloven, ikke tænkt sig, det har der ikke været Spørgsmaal om ved vor Forsatnings Ordning. Altsaa Betingelsen for, at disse Udgifter og Indtægter kunne opføres paa Finantsloven, er, at der foretages en Forandring i Geistlighedens Lønningsmaade. Det er dette Skridt, man ved Regjeringens Tilbud er i Begreb med at gaae; det er dette Tilbud, som det i et andet Thing gjorde Forslag for en Deel vil indløse. Er der nu Anledning for Rigsdagen til at tilbagevise dette Tilbud og lade Tilstanden bestaae, som den er? Det er for mig Spørgsmaalet. Det er naturligt, at disse Love maae betragtes i Forening. Tilbagevise vi Opsørelsen i Finantsloven, er det i sin Orden, at Tilbudet om at foretage en Forandring i Lønningsmaaden maa tages tilbage og den Sag falde. Rigsdagen opnaaer altsaa ved at støde dette Forslag fra sig, at man mister, hvad man hovedsagelig har lagt Vægt paa at erholde. Hvad er det, at man vil opføre Noget som særligt Fond? Have vi ikke seet, at Rigsdagen har udøvet en stor Indflydelse paa disse Fonds? Hvor rundhaandet har man ikke været med at anvende Sorø Academics Midler, hvilke et æret Medlem (Tscherning) har lignet ved en Mallesko, der allerede nu begynder at give mindre Melk. Her har Rigsdagen ingen Frygt næret ved, skjøndt Sorø Academie er opført som et særligt Fond, at anvende Midler i ganske andre Dimeed end fra først af paatænkt. Jeg kan der-

for vel forstaae, at Geistligheden kan sige: Hvad nytter det, at man har opført disse Indtægter og Udgifter blandt de særlige Fonds, naar dog Regjering og Rigsdag, dersom de ere enige derom, anvende disse Midler anderledes, end man fra først af havde tænkt sig? Jeg forstaaer, at dette Forslag ikke yder Geistligheden stor Betyggelse, men hvorledes Rigsdagen kan være saa betænkelig med at gaae ind derpaa, det er mig ubegribeligt. Naar Rigsdagen gaaer ind derpaa, har den erklæret, at disse Fonds ere af en særegen Natur, og at der skal være en stærk Opfordring tilstede, inden man anvender disse Midler paa en anden Maade. Men det er ikke Andet end et moralsk Baand. Rigsdagen og Regjeringen vilde altid kunne tage den Beslutning, man til enhver Tid anseer hensigtsmæssig. Skjøndt jeg altsaa ikke kan tillægge det, at Midlerne opføres under særegne Fonds, en særdeles stor Betydning, troer jeg dog, at der fra Rigsdagens Side kan være Anledning til at gaae ind paa denne Ordning for at faae indført i Livet den Tanke, man ofte har udtalt. Ellers skyder man Virkeligheden fra sig for at undgaae et Skin.

Tscherning: Det ærede Medlem, som talte sidst, har, saavidt jeg erindrer, ved at fremlægge et Forslag tidligere lagt det tydelig for Dagen, at han meente, at Kirken havde Besiddelsesret over det, man kalder Kirkens Gods. Det Forslag, som det ærede Medlem dengang forelagde, kunde maaskee have vundet Ansigelse her, naar det var bleven lagt albeles klart frem. Men der var den Forskjel mellem det ærede Medlem og hans Medforslagsstiller, at denne ikke er utilbøielig til at dele mellem den aandelige og den legemlige Kirke og kun organisere den aandelige, men det ærede Medlem var ikke tilbøielig dertil. (H. Hage: Han vilde kun ikke erklære sig). Jeg holder ikke af den, der ikke vil erklære sig, det er en Reservation for Advocater; men det er bedre at erklære sig. (H. Hage: Spørgsmaalet forelaa ikke). So, Spørgsmaalet forelaa og den ene Forslagsstiller var nær ved at bevæge sig saameget til Forsamlingen, at Forsamlingen var nær ved at gaae ind paa Forslaget. Jeg siger det blot, fordi man gjør rettest i at holde Per-